

Božidar Veljković, Dinko Bilić: TURIZAM – FENOMEN PUTOVANJA, Sveučilišna tiskara, Zagreb, 2020., str.297.

Knjiga, »Turizam – fenomen putovanja«, autora doc. dr. sc. Božidara Veljkovića, docenta za turizam i dr. sc. Dinka Bilića predstavlja znanstveno osvježenje na području teorijskog istraživanja turizma kao suvremenog, dinamičnog, sveobuhvatnog te sveprisutnog procesa i pojava u turizmu. Nakon iščitavanja knjige, nameće se zaključak kako se radi o gradivu koje neposredno, razumljivo, kvalitetno i cjelovito analizira relevantne elemente suvremenog i globalnog fenomena kojega označujemo riječju turizam. Kao što i sami autori navode u Predgovoru, jednu tako kompleksnu i polifunkcionalnu društvenu pojavu nije moguće iscrpno prikazati u samo jednoj knjizi, međutim ono što je u ovom djelu rečeno o turizmu dovoljno je inspirativno i motivirajuće, što otvara i pobuđuje potrebu, za novim znanjima te saznanjima o turizmu.

Knjiga je razgovijetna, u publicističkom smislu, te pisana »lakim« i »pitkim« komunikativnim jezikom, što komunikativno doprinosi jasnosti pojmova, sadržaja i stručnih poruka. Istovremeno knjiga donosi nova viđenja već poznatih pojmova i pojava kako i novih pojava u teoriji i praksi turizma. Ovo turističko i komunikativno djelo čitateljima nudi nove vidike za nova stručna i znanstvena istraživanja u turizmu.

Posebna zanimljivost ove knjige je u ekonomskom smislu turizma. Autori s pravom naglašavaju ekonomski aspekt turizma (što je i tematika najvećeg broja pisaca knjiga o turizmu), no, oni posebno naglašavaju filozofsku, humanističku, komunikacijsku i političku funkciju turizma. U stvaralačkom zanosu, te komunikološko istraživačkom pristupu turizmu, autori su odabrali »genetsko - strukturalno - anatomski« metodološki pristup u vrednovanju turizma, odnosno model analize, obrade i interpretacije komunikoloških istraživačkih rezultata, kako bi fenomen turizma približili čitatelju. Uvjereni smo kako će čitatelji, a posebno turistički djelatnici, u knjizi pronaći odgovore na brojna pitanja i dileme koji proizlaze iz suprotnosti koje se kriju u samom fenomenu putovanja u turizmu.

Autori otvaraju i promišljaju dodatne brojne aspekte turizma, kao novu dodatnu turističku vrijednost, zbog čega možemo zaključiti da ova knjiga svojim sadržajem, aktualnošću, metodologijom i standardima pisanja, opravdava naziv sveučilišnog udžbenika, odnosno suvremene znanstvene monografije, iz područja turizma.

Autori, u **prvom poglavlju**, ciljano usmjeravaju čitatelja na problemsko razumijevanje turizma s filozofskog, komunikacijskog, kulturološkog i političkog aspekta. U **drugom poglavlju** je predstavljena i obrazložena distinkcija i međusobna povezanost pojmova turista i turizma. U idućem **trećem poglavlju** (turistički proizvod – iskustvo putovanja), autori nam na vrlo iscrpan način predočavaju predmet turističke potražnje i ponude – turistički proizvod, odnosno turističku uslugu. Nakon **četvrtog poglavlja** koje se bavi povijesnim aspektima turizma, autori raspravljaju u **petom poglavlju** o determinantama nastanka i razvoja turizma. Najviše pažnje u **šestom poglavlju** posvećuju turističkoj destinaciji i turističkom prostoru kao bitnim elementima turizma. U **sedmom poglavlju**, autori govore o turističkom tržištu kao intermediju za posredovanje interesa ponude i potražnje u turizmu. **Osmo poglavlje** sadrži prijedloge i smjernice daljnjeg razvoja turizma. Autori knjigu zaključuju **devetim poglavljem** kritičkim komunikološkim promišljanjem o potrebi redefiniranja pojedinih pojmova u turizmu, koji su zbog evolucijskih razloga, u samom fenomenu turizma, postali nefunkcionalni za objašnjavanje i metodološko kružno istraživanje čovjekove putujuće komunikacije.

Predlažemo da se knjiga (monografija) publicira u formi udžbeničkog gradiva za sve razine edukacije čitatelja koji žele spoznati nove pogledne i spoznaje o turizmu. Budući da je tekst pisan prije pojave pandemije koronavirusa te uzimajući u obzir potrebno komunikacijsko vrijeme za analizu posljedica uvođenja posebnih mjera za suzbijanje ove bolesti, autori se nisu bavili tom urgentnom i akutnom turističkom problematikom.

Možemo zaključiti da je znanstvena, stručna i turistička javnost ovom knjigom (monografija / udžbenik) dobila priliku da promišlja i otvara nova pitanja i nove istraživačke spoznaje koje

vode u smjeru daljnjeg razvoja i unapređenja komunikativnog putujućeg turizma.

Prezentirana knjiga znanstveno doprinosi razvoju putujuće kulture komuniciranja u turizmu na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne destinacijske uljuđene komunikativne turističke kulture.

Professor emerit. dr. sc. Mario Plenković,

*University of Zagreb & University of Maribor
& Alma Mater Europae,*

Maribor, 02.06.2020.

Allen Bartoš: **KINEZIOLOŠKO – ZDRAVSTVENI ZNAČAJ TJELESNE AKTIVNOSTI U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU OSOBA S INVALIDITETOM**, UVDR – RH, USR Veteran 91, Zagreb, str.61.

Pred nama se nalazi rukopis zanimljive i društveno vrijedne knjige

uglednog znanstvenika, istraživača, kineziologa i komunikologa, praktičara, branitelja i humaniste Allena Bartoša pod naslovom „KINEZIOLOŠKO – ZDRAVSTVENI ZNAČAJ TJELESNE AKTIVNOSTI U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU OSOBA S INVALIDITETOM“.

U sadržajnom pogledu knjiga je strukturirana u osam zasebnih poglavlja: 1. Uvod; 2. Športska rekreacija osoba s invaliditetom; 3. Obilježja i struktura osoba s invaliditetom; 4. Tjelesna aktivnost i kvaliteta života; 5. Psihološke prednosti tjelesnog vježbanja; 5. Sportska natjecanja za osobe s invaliditetom; 6. Športovi osoba s invaliditetom; 7. Zaključak; i 8. Literatura.

Autor kineziološki, sociološki, zdravstveno i komunikološki problematizira zdravstveni značaj tjelesne aktivnosti u svakodnevnom životu osoba s invaliditetom te na prikriveni način traži relevantne komunikativne odgovore? Pitanje sportske rekreacije problematizira pojavom i značenjem smisla svakodnevnog života osoba s invaliditetom. Je li invaliditet nešto s čime se čovjek rađa? Je li invalidnost pitanje čovjekova talenta? Je li invalidnost osobina odab-

ranih koji nemaju ili imaju predodređeni genetski kod superiornih? Zašto je netko invalid a netko ne? Kako drugi prepoznaju invalidnost i kako se invalidnim osobama pridružuju? Teme- ljem autorski postavljenih problemskih komunikoloških pitanja, u knjizi „KINEZIOLOŠKO – ZDRAVSTVENI ZNAČAJ TJELESNE AKTIVNOSTI U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU OSOBA S INVALIDITETOM“, možemo zaključiti da autor pledira za definiciju invaliditeta kao „procesa socijalnog i komunikativnog utjecaja u kojem jedna osoba može angažirati pomoć i podršku od drugih u ostvarivanju zajednički postavljenih ciljeva i zadatka koji su od značaja za svakodnevni život i rad građana. Time se autor odredio za novo kineziološko, zdravstveno i komunikološko značaje tjelesnih aktivnosti u svakodnevnom životu osoba s invaliditetom.

Autor se u knjizi opredijelio i za novu komunikacijsku paradigmu življenja osoba s invaliditetom u novom globalnom umreženom informacijskom i mobilnom IT društvu (Networking-komunikacijski sistem) u kojem se, osobe s invaliditetom, paradigmatički približavaju svim drugim građanima, u svakodnevnom procesu donošenja odluka od općeg i pojedinačnog društvenog značaja, na svim razinama globalne, regionalne, nacionalne i lokalne socijalne, kulturne, znanstvene, ekonomske i političke komunikacije. U tom zanosnom paradigmatičkom kontekstu, za svakodnevni bolji život osoba s invaliditetom, autor je progresivni promicatelj kineziološko – zdravstvenih značaja tjelesnih aktivnosti osoba s invaliditetom, te skrbi za njihovo pozicioniranje u sferi gospodarstva, kulture, znanosti, umjetnosti, politike i društvene svakodnevne zbilje. Preporučio bih vrijednom autoru, uglednom kineziologu i komunikologu, da novo prošireno izdanje knjige dopuni novim programskim informacijskim i komunikacijskim sadržajima, koje će osobama s invaliditetom biti nova potpora, za lakše svakodnevno snalaženje u novom umreženom informacijskom društvu. Novi informacijski i komunikacijski sadržaji omogućili bi osobama s invaliditetom da lakše donose optimalne i racionalne odluke u svim sferama rada, života, politike, umjetnosti, športa, znanosti i stvaralaštva.